

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/310/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112214464
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112214464.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. Q. Q. O., n.o., Z. A. O. XX, O., zastúpená advokátkou JUDr. Máriou Jezerskou, so sídlom Trnava, Hlavná 42, proti žalovanej: L. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., B. XXXX/X, zastúpená advokátkou JUDr. Margitou Čulenovou, so sídlom Bratislava, Benediktího 4, o vydanie sumy 58.800 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 13C/83/2012-160 zo dňa 29. apríla 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zamietol žalobu žalobkyne, na základe ktorej sa domáhala zaplatenia 58.800 eur s príslušenstvom žalovanou, súd zároveň žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanej trovy konania v sume 493 eur trovy štátu v sume 19,12 eur. Po právnej stránke rozsudok súd odôvodnil § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa žiadala zaviazat' žalovanú na zaplatenie istiny 58.800 eur s príslušenstvom z dôvodu, že uvedenú sumu peňazí mala z predaja svojho bytu v K. na B. XX, ktorého bola vlastníčkou. Peniaze z predaja bytu mala žalobkyňa uložené v banke. Na požiadanie žalovanej, že peniaze jej bude spravovať, peniaze z banky vybrala a odovzdala ich žalovanej za prítomnosti jej manžela. Žalovaná vložila peniaze do šuflíka v skrini do obývacej steny. So žalovanou neuzavrela žiadnu zmluvu, nič si vzájomne nepodpisovali, s tým, že žalovaná jej povedala, že keď bude peniaze potrebovať, že jej vždy peniaze dá. Žalovaná je dcérou žalobkyne, preto jej dôverovala. Potom, ako od žalobkyne odišla bývať, požiadala ju o vrátenie poskytnutých peňazí, čo však žalovaná odmietla a poprela skutočnosť, že by jej žalobkyňa peniaze odovzdala. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala, že by žalovaná zadržovala 58.800 eur, ktoré žalobkyňa ako ich vlastníčka od žalovanej touto žalobou požaduje. Ďalej súd v rozsudku uviedol, že s prejednávanou vecou súvisí aj konanie na základe podania žalobkyne na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Trnave, Úrad justičnej a kriminálnej polície - ČSV: ORP-793/OEK-TT-2008 dňa 25.02.2008, trestného oznámenia na vnučku F. B. a dcéru B. C. pre krádež peňazí v sume 1.800.000 Sk a v roku 2009 viedla žalobkyňa spor pred Okresným súdom Trnava sp. zn. 17C/237/2009 o vrátenie peňazí v sume 1.770.000 Sk, so svojou vnučkou F. B.. Z predmetného spisu Okresného súdu Trnava č.k. 17C/237/2009 konkrétne z výsluchu svedkyne F. N. dňa 24.04.2012, ktorá je pracovníčkou R. B., v policajnom vyšetrowaní je dokázané, že F. B. sprevádzala žalobkyňu do banky, keď si vybrala sumu 1.800.000 Sk, F. B. si tieto peniaze hneď uložila na svoj účet, ku ktorému žalobkyňa nemala dispozičné právo, a keď žalobkyňa žiadala o vrátenie peňazí, F. B. jej listom zo dňa 26.11.2008 odpovedala, že peniaze jej nevráti, lebo to sú jej peniaze. Svedkyňa F. B. v predmetnom konaní 13C/83/2012 vysvetľovala text tohto listu tým, že chcela peniaze uchrániť pre starú matku proti žalovanej, ktorá sa ich chcela zmocniť. Ďalej bolo preukázané, že F. B. predmetné peniaze musela žalobkyňi vrátiť dňa 15.06.2009. Počas tohto konania, keď súd vykonal rozsiahle dokazovanie listinami a svedeckými výpoveďami ako i pripojením príslušných spisov polície a Okresného súdu Trnava, nemal súd preukázané, že by žalobkyňa v konaní predložila konkrétny a nespochybniteľný dôkaz o svojich tvrdeniach uvedených v žalobe, najmä nepreukázala, že sa tieto peniaze nachádzajú v konkrétnej držbe

u žalovanej. Napokon žalovaná nemala k účtu žalobkyne v banke - X. B. v K. prístup ani dispozičné právo, dispozičné právo mala len k účtu, na ktorý chodil žalobkyňi dôchodok, z čoho sa robila čiastočná úhrada pobytu žalobkyne v L. L. O. v O.. Trestné stíhanie vo veci krádeže podané žalobkyňou proti žalovanej bolo uznesením zo dňa 29.06.2012 orgánmi činnými v trestnom konaní prerušené, pretože neboli zistené žiadne skutočnosti oprávňujúce vykonať stíhanie proti určitej osobe. Skutok opísaný žalobkyňou v žalobe sa nestal. Súd zistil aj ďalšie nezrovnalosti vo výpovedi žalobkyne, ktorá pôsobila pri výpovedi v predmetnom konaní na súde nesústreďene, zmätene, prakticky sa na určité konkrétne veci nepamätala, nevedela identifikovať určité situácie, prípadne iné časové úseky. Aj tvrdenia o tom, že žalobkyňa bola zadržovaná a uzamykaná v byte u žalovanej, v konaní preukázané neboli. Žalobkyňa takmer počas dvojročného pobytu u žalovanej sa mohla sama pohybovať aj mimo bytu, čo potvrdili svedkyne v konaní vypočuté, pretože ju stretávali v meste, na cintoríne a spolu sa rozprávali. Konkrétny popis deja udalosti v súvislosti s prevzatím peňazí v banke za prítomnosti manžela žalovanej a následnom uložení predmetných peňazí za prítomnosti aj osobne žalovanej v byte žalovanej uložení do zásuvky v skrini nebol ničím preukázaný, išlo iba o tvrdenie žalobkyne. Poznatky a vyjadrenia svedkýň, konkrétne V. C. a Mgr. C., boli vyjadreniami nekonkrétnymi, prakticky nič nepotvrďujúcimi ohľadom základného zisťovania predmetu vecí. Súd na záver konštatoval, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by nasvedčoval tomu, že sa zmocnila žalovaná peňazí žalobkyne, a že ich doteraz zadržáva. Rozporné výpovede ako účastníkov konania tak aj svedkov nasvedčujú tomu, že udalosti sa nestali tak, ako ich žalobkyňa popisuje v žalobe. Súd žalobu teda ako nedôvodnú a nepreukázanú zamietol. Vzhľadom na výsledok konania v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. súd priznal žalovanej náhradu trov za právne zastupovanie vo veci advokátkou JUDr. Margitou Čulenovou, a to v celkovej výške 542,30 eur. V zmysle § 148 O.s.p. je povinná žalobkyňa vzhľadom na výsledok konania zaplatiť Okresnému súdu Trnava trovy konania štátu v sume 19,12 eur, ktoré vznikli úhradou náklady banky, ktoré trovy boli priznané X. B., a.s., L. Z. X, B., uznesením č.k. 13C/83/2012-123 dňa 17.04.2013.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie žalobkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne podľa § 205 ods. 2 písm. a), písm. c) písm. e) v spojitosti s § 205a písm. c) a d) O.s.p.. Žalobkyňa v odvolaní poukázala na procesné pochybenia súdu prvého stupňa, po citácii § 118 ods. 1 až 4 O.s.p. uviedla, že súd prvého stupňa žalobkyňu v rámci navrhovania dôkazov neoboznámil s tým, že nepovažuje za preukázané, že žalobkyňa so svojim zaťom išla do banky, že po výbere peňazí v banke všetky peniaze odovzdala svojej dcére, žalovanej. Hoci súd na tomto skutkovom zistení založil svoje rozhodnutie, na túto skutočnosť súd žalobkyňu neupozornil. Súd neaplikoval § 118 O.s.p., čím rozhodol v neprospech žalobkyne a žalobkyňi bola odňatá možnosť zaujať postoj k úvahám súdu, navrhnúť relevantné dôkazy a presvedčiť súd o tom, že nárok žalobkyne je dôvodný. Prvostupňový súd pred procesným rozhodnutím o skončení dokazovania nepoučil účastníkov konania podľa § 120 ods. 4 O.s.p., opakovane na pojednávaniach dňa 15.04.2013 a 29.04.2013 vyhlásil bez ďalšieho dokazovanie za skončené, pričom ani nezaprotokoloval, či majú účastníci prípadné ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania (uvedené zaprotokolovať nemohol, pretože to nezisťoval). Dňa 24.04.2013 žalobkyňa predložila súdu písomné vyjadrenie spolu s 20-timi prílohami, listinnými dôkazmi, spolu s vysvetlením, prečo tieto listinné dôkazy predkladá. Na poslednom pojednávaní súd vyhlásil dokazovanie za skončené bez toho, aby vykonal dokazovanie doručenými listinami. Z odôvodnenia rozsudku je potom zrejme nielen to, že tieto dôkazy súd postupom podľa zákona nevykonal, ale i to, že sudca sa s nimi ani len neoboznámil. Uvedené vyplýva z toho, že v odôvodnení rozsudku chýba akákoľvek zmienka o týchto dôkazoch. Uvedené malo za následok, že súd prevzal do odôvodnenia rozhodnutia tvrdenia žalovanej, ktoré sú v rozpore s listinnými dôkazmi. Súd napr. konštatuje, že žalovaná nemala k účtu žalobkyne v X. B. prístup, ani dispozičné právo (podľa tvrdenia žalovanej) napriek tomu, že na č. I. 106 sa nachádza odpoveď banky, v ktorom banka oznamuje súdu, že žalobkyňa mala zriadený v tejto banke osobný účet pričom spoludisponentom bola od zriadenia tohto účtu aj žalovaná. Zo správy L. L. K. tiež vyplýva, že žalobkyňa sa nikdy nesťažovala na služby v domove dôchodcov a zariadenie neevidovalo žiadnu sťažnosť. Bola to žalovaná a jej manžel, ktorý mali konflikt s týmto zariadením. Taktiež z ďalšieho dokladu vyplýva, že sťažnosť na predmetné zariadenie a problémy s ním mala samotná žalovaná a nie žalobkyňa a to až potom, čo si žalobkyňu vzala žalovaná k sebe do bytu. Uvedené je v rozpore s tým, čo tvrdila žalovaná a síce, že z tohto zariadenia žalobkyňa odišla preto, lebo sa jej tam nepáčilo, čo súd konštatuje bez ďalšieho len ako súčasť výpovede žalovanej. Odvolateľka ďalej poukázala na to, že súd pri výpovediach svedkov V. C. a F. B. neuviedol podstatnú časť ich výpovede. Výpovede ďalších svedkov (T. Q., T. F., T. B.) súd vyhodnotil jednostranne. Súd prvého stupňa pri odôvodňovaní rozsudku nepostupoval podľa § 157 ods. 2 O.s.p.. V rozsudku zrozumiteľným spôsobom neuviedol, čoho sa žalobkyňa domáhala tak, ako je to uvedené v žalobe zo dňa 13.07.2012, cituje výpoveď žalobkyne z pojednávania, veľa nepodstatných vecí. Súd sa nevysporiadal so všetkými dôkazmi a preto

ani nemohol vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie. Z týchto dôvodov je rozsudok nepreskúmateľný a nezrozumiteľný, z jeho záverov nemožno zistiť, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, čo v konečnom dôsledku malo vplyv aj na právne posúdenie veci. Súd si dal pripojiť aj spis vedený na ORPZ v Trnave, ČVS: ORP-1243/1-OVK-TT-2011h, v ktorom sa žalobkyňa domáhala vydania peňazí od žalovanej. Hoci súd číslo konania ani neuvádza, v odôvodnení rozhodnutia na neho poukazuje s tým, že konanie bolo prerušené, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Skutok opísaný žalobkyňou v žalobe sa nestal, konštatuje súd, čo zrejme prevzal z písomného podania právnej zástupkyne žalovanej zo dňa 22.04.2013, čo považovala za zásadný dôkaz v prospech žalovanej a tiež dôkaz toho, že tvrdenia žalobkyne nie sú pravdivé. Toto tvrdenie súdu a právnej zástupkyne žalovanej nezodpovedá skutočnosti. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu vyplýva, že polícia uznesením zo dňa 29.06.2012 prerušila trestné stíhanie. To znamená, že trestné stíhanie nebolo do dnešného dňa právoplatne skončené, ale bolo prerušené. Z toho nemožno vyvodzovať, že skutok sa nestal. Navyiac, závery trestného stíhania nie sú záväzné pre civilný súd, pretože i keď by skutok nebol trestným činom, neznamená to, že poškodená osoba sa nemôže domáhať svojho práva civilnou žalobou. Odvolateľka zhrnula pred tým opísaný skutkový stav tak, že žalovaná sa už v roku 2007 domáhala vydania peňazí z predaja bytu, v roku 2008 ponúkla žalobkyňu, aby išla k nej bývať. Žalobkyňa bola v domove spokojná nikdy, sa na pobyt nesťažovala ako tvrdila žalovaná. V období, keď od júla 2008 do 30.09.2010 bývala žalobkyňa u žalovanej, táto iniciovala trestné oznámenie aj súdne konanie s cieľom, aby peniaze z predaja bytu boli poukázané najskôr na účet manžela žalovanej, neskôr na účet žalobkyne, ku ktorému mala žalovaná dispozičné právo. Počas celej doby pobytu žalobkyne a žalovanej, platby za sociálnu službu uhradil manžel žalovanej, komunikácia domova dôchodcov priamo so žalobkyňou nebola možná. Dôchodok žalobkyne v plnom rozsahu postačoval na pokrytie sociálnych služieb a žalobkyňa mala aj na úhradu svojich osobných potrieb. Presne mesiac potom čo F. B. poukázala zverené peniaze na účet žalobkyne, táto ich v hotovosti vybrala. Z výpovede dvoch svedkov vyplýva, že sama žalovaná potvrdila, že peniaze jej žalobkyňa odovzdala. Dva mesiace po výbere peňažnej hotovosti bola žalobkyňa umiestnená v zariadení O. v O., pričom na zaplatenie sociálnej služby v tomto zariadení jej vôbec nepostačoval dôchodok, keď na dopltenie rozdielu sa zaviazala žalovaná, ktorá zaplatila aj sponzorský dar. Z pripojených účtov v policajnom spise vyplýva, že žalovaná nemala žiadne úspory. Zariadenie O. eviduje voči žalovanej nedoplatok. Z listinných dôkazov nevyplývajú skutočnosti, ktoré udáva žalovaná. Z uvedeného vyplýva premyslené a postupné konanie žalovanej s úmyslom získať peniaze žalobkyne. Žalovaná zobrala žalobkyňu k sebe z domova dôchodcov a následne vplývala na žalobkyňu tak, aby dosiahla uvedený cieľ. Potom, čo sa jej to podarilo, po krátkej dobe umiestnila žalobkyňu v domove v O.. Prečo by žalovaná po celú dobu, čo u nej žalovaná bývala, uhradila platby v domove dôchodcov, prečo bola žalovaná z tohto domova odhlásená až po dvoch rokoch, teda potom, čo už vybrala peniaze z účtu a prečo bola umiestnená v domove v O., keď bolo zrejme, že dôchodok žalovanej nebude nikdy postačovať na úhradu sociálnych služieb v tomto zariadení a prečo sa žalovaná zaviazala doplácať rozdiel tomuto zariadeniu a zaplatiť sponzorský dar 50.000 Sk. Žalobkyňa sa domnieva, že to bolo preto, že žalovaná už mala peniaze, nemusela sa o žalobkyňu starať, umiestnila ju v domove v O., o čom nevedela druhá dcéra žalobkyne, ani jej vnučka a kamarátka V. C.. Zo sumy 58.800 eur môže žalovaná doživotne doplácať doplatok domovu ako sponzorský dar. V ostatnom poukázala žalobkyňa na vyjadrenie právnej zástupkyne zo dňa 24.04.2013, najmä na majetkové a zárobkové pomery žalovanej a jej manžela, ktoré nasvedčujú tomu, že v podstate žalovaná nemala vlastný príjem na to, aby sa tak veľkoryso zaviazala na zaplatenie doplatku v novom domove ako aj na zaplatenie sponzorského daru. Odvolateľka v odvolaní ďalej poukázala na to, že v čase keď disponovala peniazmi z predaja bytu bývala u žalovanej, inde nežila, nemala kontakt s inou rodinou a preto logicky peniaze odovzdala žalovanej len pre to, aby mala zabezpečenú starobu. Ako žalovaná dosiahla svoje, otočila sa k žalobkyňu chrbtom, pred súdom klame a celá táto situácia na žalobkyňu ťažko dolieha. Žalobkyňa nesúhlasila s rozhodnutím súdu o trovách konania a tvrdí, že hoci bola žalovaná v konaní úspešná, súd jej nemal priznať náhradu trov konania, keďže sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa a súd mal aplikovať § 150 O.s.p.. Dôvody hodné osobitného zreteľa videla žalobkyňa jednak v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane žalobkyne. Žalobkyňa je nemajetná, nemá žiadnu finančnú hotovosť, býva v domove dôchodcov na úhradu v tomto zariadení jej nepostačuje dôchodok. Bola oslobodená od platenia súdnych poplatkov. Do zariadenia O. v O. bola umiestnená potom, čo si ju žalovaná zobrala k sebe do bytu a potom, čo ona sama vybavila toto zariadenie napriek tomu, že poplatky v tomto zariadení prevyšujú možnosti žalobkyne. Hoci sa žalovaná v zmluve zaviazala, že mesačne bude doplácať časť úhrady tomuto zariadeniu, toto v súčasnej dobe nerobí. Zariadenie žalobkyňu oznámilo, že k dnešnému dňu eviduje nedoplatok vo výške 549,57 eur. To, že sa žalobkyňa musí domáhať voči vlastnej dcére svojho práva súdnou cestou,

dolieha na žalobkyňu takou mierou, že nemôže spávať, fyzicky sa zrútila, nevie si vysvetliť, prečo ju dcéra pripravila o celoživotné úspory. Žalobkyňa rovnako nesúhlasila s rozhodnutím súdu o náhrade trov štátu. Podľa jej názoru, ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. V konaní bola žalobkyňa oslobodená od súdnych poplatkov teda trov, ktoré vznikli štátu znáša štát a žalobkyňa nemala byť uložená povinnosť nahradiť trov konania štátu. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná prostredníctvom právnej zástupkyne podaním doručeným súdu 03.07.2013. Vo vyjadrení uviedla, že súd prvého stupňa žalobu zamietol z dôvodu, že napriek rozsiahlemu dokazovaniu listinami, svedeckými výpoveďami i pripojenými spismi polície a Okresného súdu Trnava, nemal v konaní preukázané, že by žalobkyňa v konaní predložila konkrétny a nespochybniteľný dôkaz o svojich tvrdeniach uvedených v žalobe, najmä nepreukázala, že sa peniaze nachádzajú v konkrétnej držbe u žalovanej. Žalovaná trvá na svojich výpoveďach a písomných podaniach, ktoré predniesla v prvostupňovom konaní a stotožňuje sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa a navrhuje odvolaciemu súdu rozsudok Okresného súdu Trnava z 29.04.2013 v celom rozsahu potvrdiť. Žalovaná je presvedčená, že prvostupňový súd v konaní neporušil procesné ustanovenia ako to uvádza žalobkyňa. Žalobkyňa, a i jej právna zástupkyňa mali počas konania veľký priestor, keďže súdu predkladali iba nepriame dôkazy a nedôveryhodných svedkov, ktorí neosvedčili žiaden priamy ani nespochybniteľný dôkaz o skutočnostiach uvedených v žalobe, súd očakával predloženie kvalitných dôkazov. Súd poskytol žalobkyňi možnosť vykonať každý dôkaz, ktorým navrhla i taký, ktorý bol na hranici korektnosti, napríklad výsluch svedkyne V. C. na Okresnom súde v Poprade, ktorej výpoveď bola ovplyvňovaná i keď v konečnom dôsledku nepriniesla žiadny významný dôkaz, ale len jej osobné úvahy a slová vytrhnuté z kontextu, takže nepreukázala, či sa skutočne týkajú predmetu sporu. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní uvádza, že súd v rozsudku neuviedol všetky ňou predložené listiny, žalovaná je toho názoru, že tieto listiny, napríklad odpoveď X. B. a.s. z 05.04.2013 nesúvisia s prejednávajúcou vecou a preukazujú len tú skutočnosť, že žalovaná mala dispozičné právo k účtu žalovanej, na ktorý jej chodil starobný dôchodok, ktorý sa celý spolu s doplatkom od žalovanej posielal do zariadenia pre seniorov O.. Pokiaľ ide o hodnotenie žalobkyne svedeckých výpovedí Q., F., B., je pre žalovanú nepochopiteľné, že v odvolaní ich žalobkyňa spochybňuje, keď na pojednávaní ich snaha všetkých spoznala a výslovne potvrdila ich výpovede v tom zmysle, že sa žalobkyňa voľne pohybovala po meste a bežne sa s nimi roky stretávala, čo vierohodne vyvrátilo tvrdenie zo žaloby, že žalobkyňu žalovaná uzatvárala v byte a smela z bytu vychádzať len v jej spoločnosti a preto mohla peniaze vybrať len v sprievode žalovanej, alebo jej manžela, ako striedavo žalobkyňa tvrdila v konaní. Tieto svedectvá preukazujú, že tak mohla urobiť v sprievode kohokoľvek, aj F. B. alebo B. C., u ktorej sa nachádzala podľa tvrdenia žalobkyne kozmetická taštička, do ktorej si uložila peniaze potom, čo si ich vyzdvihla 15.07.2010 v banke. Žalovaná považovala svedkyne F. B. a B. C. za nedôveryhodné vzhľadom na ich rozporné výpovede v rôznych konaniach, ktoré prebehli vo veci, kde evidentne klamali. V závere vyjadrenia žalovaná poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 24.02.2010, spisová značka 4 Cdo 13/2009, týkajúceho sa povinnosti účastníka konania uniesť dôkazné bremeno. Žalobkyňa dôkazné bremeno neuniesla, preto skutkový stav bolo potrebné vyhodnotiť v prospech žalovanej. Z uvedeného dôvodu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§10 ods. 1 O.s.p.), po zistení že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 202 ods. 2 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné a rozsudok súd prvého stupňa je potrebné zrušiť.

Predmetom sporu bol v danom prípade uplatnený nárok žalobkyne o zaplatenie sumy 58.800 eur s príslušenstvom žalovanou (žalovaná je dcérou žalobkyne). Žalobkyňa vrátenie peňazí odôvodňovala tým, že žalovanej dôverovala, počas doby kedy žalobkyňa u žalovanej bývala, po naliehaní žalovanej, vybrala z banky sumu 58.800 eur, ktoré mala z predaja vlastného bytu, za prítomnosti manžela žalovanej a doma odovzdala všetky peniaze žalovanej s tým, že žalovaná sa o žalobkyňu osobne postará a z poskytnutých peňazí bude platiť potreby žalobkyne. Následne, po niekoľkých dňoch žalovaná zabezpečila, aby sa žalobkyňa presťahovala do L. L. v O., s týmto zariadením uzavrela žalovaná zmluvu, zariadeniu platila náklady súvisiace s pobytom žalovanej, ktoré prevyšovali výšku dôchodku žalobkyne a poskytla zariadeniu sponzorský dar vo výške 50.000 Sk. Žalobkyňa s konaním žalovanej nesúhlasila,

konanie žalovanej odporovalo ich dohode, že sa o žalobkyňu osobne postará, preto žalovanú žiadala o vrátenie poskytnutých peňazí. Žalovaná dobrovoľne žalobkyňi odmietla peniaze vrátiť s odôvodnením, že peniaze nemá, preto sa ich zaplataenia musí domáhať súdnou cestou.

Súd prvého stupňa aplikujúc § 126 Občianskeho zákonníka zamietol žalobu žalovanej z dôvodu, že žalobkyňa napriek vykonanému rozsiahlemu dokazovaniu neunesla dôkazné bremeno, keď jednoznačne počas konania nepreukázala, že žalovanej peniaze odovzdala a že sa u žalovanej nachádzajú a žalovaná ich zadržáva.

V prvom rade je potrebné uviesť, že ust. § 126 OZ na danú vec nie je možné aplikovať, pretože uvedené ustanovenie upravuje nárok oprávnenej osoby na vydanie vecí (hnuteľnej) resp. vypratanie vecí (nehnuteľnej), za podmienok stanovených v zákone. V zmysle ustálenej súdnej praxe sa peniaze za vec považujú v prípade, ak ide napr. o zbierku mincí, o peniaze zberateľskej hodnoty, ktoré je možné jednotlivito identifikovať. Ak však osoba poskytne inému peniaze a následne žiada o ich vrátenie, ide o pohľadávku, t.j. právo (§ 118 ods. 1, predmetom občianskoprávných vzťahov sú veci, práva, iné majetkové hodnoty). Z uvedeného dôvodu bolo potrebné na uvedený prípad aplikovať iné ustanovenie Občianskeho zákonníka a v súvislosti so správnu aplikáciou hmotného práva posudzovať aj vykonané dôkazy. Podľa názoru odvolacieho súdu, vychádzajúc z obsahu žaloby a výsluchu žalobkyne, žalobkyňa mala záujem so žalovanou uzavrieť príkaznú zmluvu v zmysle § 724 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka s tým, že žalovaná ako príkazník mala vykonávať osobnú starostlivosť a spravovať finančnú hotovosť žalobkyne ako príkazcu. Povinnosťou žalovanej bolo konať podľa príkazov žalobkyne, zmluva nemusela byť uzatvorená písomne. Z dôvodu, že žalovaná sa prestala o žalobkyňu osobne starať, zmluva výpoveďou žalovanej zanikla a prichádza do úvahy, že žalovaná by mala vrátiť žalobkyňi poskytnuté peňažné prostriedky ako bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 2, plnenie z právneho dôvodu, ktorý odpadol).

V druhom rade je potrebné sa zaoberať dôkazmi vykonanými pred súdom prvého stupňa. Odvolací súd sa prikláňa k názoru žalobkyne, že súd pochybil, keď vykonal rozsiahle dokazovanie, (niektoré dôkazy nevykonal, ale neuviedol žiaden dôvod pre ktorý tak neurobil) a tieto dôkazy nevyhodnotil. Postup súdu sa tým stal nelogickým, pretože žalobkyňa nikdy netvrdila, že disponuje jednoznačným dôkazom, že peniaze odovzdala žalovanej. Vždy poukazovala len na to, že existuje viacero nepriamych dôkazov o poskytnutí peňazí žalovanej. Ak bol teda súd toho názoru, že bude akceptovať len jediný dôkaz, preukazujúci odovzdanie peňazí, mohol žalobu zamietnuť hneď po vypočutí účastníkov konania. Ak však vykonal ďalšie dokazovanie, bolo jeho povinnosťou sa s vykonanými dôkazmi vysporiadať a vysvetliť, prečo na tieto dôkazy neprihliadol (keďže žalobu zamietol) a prečo niektoré nevykonal.

V danom prípade ide o vzťah matky s dcérou, preto je úplne normálne a bežné, že takéto osoby si vzájomne dôverujú a písomné zmluvy, prípadne odovzdanie peňazí si nepotvrdzujú, preto neexistencia len písomného dokladu o prevzatí peňazí bez ďalšieho nemôže byť hodnotené v neprospech žalobkyne. Žalobkyňa však preukázala, že na účet do X. B. a.s. č.ú. Q s názvom A. A. dňa 15.06.2010 bolo vložených v hotovosti 59.753,24 eur (č.l. 4). Rovnako preukázala, že z účtu 15.07.2010 žalobkyňa vybrala 58.800 eur (č.l. 6). V tom čase žalobkyňa bývala u žalovanej, žalobkyňa tvrdila, že peniaze bol s ňou vyberať manžel žalovanej, ktorý bol aj pri odovzdávaní peňazí žalovanej, čo sa však nepotvrdilo, pretože manžel žalovanej tvrdenia žalobkyne poprel (výpoveď manžela žalovanej nemožno však považovať za vierohodnú, keďže táto osoba má rovnaký záujem na výsledku sporu ako žalovaná). Navyše žalovaná už vo vyjadrení k doručenej žalobe (č.l. 30-31), pred vypočutím jej manžela ako svedka uvádzala, že jej manžel nič nevie o tom, že by mal byť prítomný pri vyberaní a odovzdávaní peňazí a tvrdenie žalobkyne v tomto smere nie je pravdivé.

Súd vykonal dokazovanie aj pripojeným spisom Okresného súdu Trnava 17C 237/2007. V tejto veci sa žalobkyňa (rovnaká ako v tomto prípade) domáhala vydania 1.820.000 Sk (išlo o tie isté peniaze z predaja bytu) od žalovanej (svojej vnučky F. B., ktorá je dcérou druhej dcéry žalobkyne, B. C. a táto je sestrou žalovanej v tomto prípade, L. O.). Vo veci 17C/237/2007 žalobkyňa rovnako tvrdila, že peniaze odovzdala vnučke z dôvodu, že jej sľúbila spolu so svojou matkou (dcérou žalobkyne), že sa budú o ňu osobne starať. Žalobkyňu však umiestnili v domove dôchodcov v K., tým ich záujem o žalobkyňu skončil, preto sa domáhala vrátenia peňazí. F. B. poskytnuté peniaze dala na účet do banky, vo vydrení k žalobe (č.l. 48-49) nepopierala, že peniaze dostala, ale odmietla dobrovoľne peniaze vydať a bránila sa tým, že žalobkyňa od polovice roku 2008 býva u svojej dcéry L. O. a má pochybnosti o tom, či ide

o skutočnú vôľu žalobkyne vrátiť peniaze vzhľadom k vyjadreniu žalobkyne, aby naďalej spravovala jej peniaze (č.l.52-62) a k pripojeným listom. K vyjadreniu pripojila list žalobkyne z 06.11.2007 (č.l. 50), kde žalobkyňa žiada svoju dcéru B. C. o poskytnutie polovice kúpnej ceny za predaný byt pre dcéru L. O., list právnej zástupkyne žalobkyne zo dňa 29.04.2008 (č.l. 51) s podobným obsahom a list L. O. zo dňa 10.12.2007 (č. l. 52- 53), adresovaný sestre B. C., v ktorom L. O. podozrieva sestru, že matku obrala o celý majetok, tvrdí, že sestra dobre pozná matkinu demenciu, ktorú má z nadmerného alkoholizmu, takže jej dala podpísať čo chcela, lebo mama sa nepamätá, čo podpisovala. Ďalej v liste uvádza, že nepozná dôvod, prečo ju sestra okradla o dedičstvo po mame a žiada ju, aby jej dala polovicu peňazí. F. B. peniaze po rozhodnutí súdu prvého stupňa, ktorý ju zaviazal na vrátenie peňazí, počas odvolacieho konania peniaze žalobkyňi napokon vrátila, preto bola žaloba zobratá späť, rozsudok súdu prvého stupňa bol zrušený a konanie vo veci bolo zastavené. Z uvedeného vyplýva, že žalovaná vedela konanie žalobkyne ovplyvniť a dosiahnuť vlastný sledovaný cieľ.

F. B. peniaze žalobkyne dala na účet žalobkyne do X. B. a.s., ako už bolo vyššie uvedené. Medzi účastníkmi bolo nesporné, že žalobkyňa v rokoch 2008-2010 bývala u žalovanej, 11.10.2010 sa odťahovala do L. L. O. V O.. Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla (č.l.39-40), že umiestnenie matky v tomto zariadení vybavovala ona, za pobyt žalobkyne platila 346 eur z dôchodku žalobkyne, zvyšok do sumy 461,10 eur doplácala z vlastných prostriedkov, zariadeniu poskytla rovnako z vlastných prostriedkov sponzorský dar vo výške 1.660 eur, ktorý bolo možné zaplatiť v splátkach. Žalobkyňa napriek tomu, že žalovanej sľúbila, že jej tieto peniaze vráti, jej ich nikdy nevrátila.

Svedkyňa V. C. z X. vo svojej výpovedi okrem iného uviedla (č.l. 64-66), že je priateľkou žalobkyne, stretávali sa približne dvakrát do roka v dobe, keď žil manžel žalobkyne, neskôr žalobkyňu dovážala žalovaná, mohlo to byť 5x. Naposledy bola žalobkyňa u svedkyne na chate pred rokom a pol (výsluch bol 13.12.2012), potom sa rozprávali už len telefonicky. Svedkyňa uviedla, že vie o tom, že žalovaná sa zmocnila žalobkyne, vzala ju k sebe, držala ju u seba. Žalobkyňa jej potom vravela, že sa súdila s F. B., aby jej vrátila peniaze. Vnučka jej poslala peniaze na účet a potom ich mala žalobkyňa vybrať a dať ich žalovanej. Posledný krát, keď u svedkyne bola žalovaná, tak jej v aute povedala, že si myslela, že to bude väčšia kôпка peňazí a to bola len taká malá kôpčka peňazí. Žalovaná vtedy vravela, že sa bude o matku starať, bude ju mať pri sebe a spravovať peniaze do smrti, ale o dva týždne mi volala žalovaná, že žalobkyňu vezú do domova dôchodcov. Súd prvého stupňa v časti, kde opisuje skutkový stav konštatuje, že menovanú vypočul ako svedkyňu, stručne opisuje obsah svedeckej výpovede ale jej výpoveď ako dôkaz však žiadnym spôsobom nehodnotí. Svedkyňa pritom disponovala dosť podrobnými informáciami o žalobkyňi a o žalovanej za pomerne dlhé obdobie a v konečnom dôsledku vypovedala v prospech žalobkyne (že mohlo ísť o príkaznú zmluvu a žalobkyňa mohla peniaze odovzdať žalovanej) aj keď priamo prítomná pri preberaní peňazí nebola.

Svedkyňa Mgr. V. C. vo výpovedi na pojednávaní 15.04.2013 (č.l. 121) okrem iného uviedla, že žalobkyňa je svokra jej syna, poznajú sa 27 rokov, naposledy videla žalobkyňu pri príležitosti osláv 60. narodením jej syna 10.03.2013. Asi pred dvoma rokmi chodievala ešte žalobkyňa do domácnosti jej syna na návštevu hlavne na veľké sviatky. Svedkyňa sa stretávala so žalobkyňou asi raz za dva mesiace. Žalobkyňa jej spomínala v minulosti, že predala svoj byt a stále nemá peniaze, že peniaze má jej dcéra L. (žalovaná) a to z toho dôvodu, že jej sľúbila, že sa bude o ňu starať. Žalobkyňa jej tiež uviedla, že peniaze pýtala naspäť, ale žalovaná uviedla, že peniaze nemá. Súd prvého stupňa rovnako ako v prípade svedkyne V. C. aj v prípade svedkyne Mgr. V. C. konštatuje, že menovanú vypočul ako svedkyňu, stručne opisuje obsah svedeckej výpovede, ale jej výpoveď ako dôkaz žiadnym spôsobom nehodnotí a tiež neuvádza, že by jej výpoveď považoval za nevierohodnú (a prečo), pričom svedkyňa vypovedala v prospech žalobkyne (že mohlo ísť o príkaznú zmluvu a žalobkyňa mohla peniaze dať žalovanej) aj keď priamo prítomná pri preberaní peňazí nebola.

Je pravdou, že žalobkyňa tiež tvrdila, že žalovaná ju doma zatvárala a obmedzovala v styku s inými osobami, čím chcela preukázať to, že s nikým iným (okrem žalovanej a jej manžela) sa nestretávala a preto nikomu inému dať peniaze nemohla, ale skutočnosť, že by žalobkyňa bola zamykaná žalovanou v byte a obmedzovaná v pohybe preukázaná nebola, lebo vypočuté svedkyne T. Q., T. F. a T. B. tvrdenie žalobkyne vyvrátili. Z listov I. X. Q. v K. (č.l. 136, 137, 140, 141, 142) však obmedzovanie komunikácie medzi zariadením a žalobkyňou zo stravy žalovanej vyplýva a je evidentné, že žalovaná nemala záujem na tom, aby dochádzalo ku komunikácii medzi zariadením v K. a žalobkyňou. Vzhľadom na uvedené konanie žalovanej voči žalobkyňi a vyššie spomenuté ovplyvňovanie žalobkyne žalovanou ostáva preto

otázne, či je reálne, aby žalovaná ponechala bez povšimnutia odchod žalobkyne z domácnosti žalovanej do banky a výber peňazí žalobkyňou z banky.

Z hore uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., pretože súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a vrátil vec súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude opätovne vypočuť žalovanú a zisťovať, kedy sa dozvedela, že žalobkyňa nemá na účte peniaze z predaja bytu. Hneď potom, keď sa dozvedela, že žalobkyňa nemá peniaze z predaja bytu, čo podnikla pre to, aby zistila, kde sa peniaze nachádzajú, či podala trestné oznámenie na neznámeho páchatela. Ak nič nepodnikla, ako môže vysvetliť svoje horlivé konanie získať polovicu peňažných prostriedkov z predaja bytu, v čase, keď žalobkyňa viedla spor s F. B. (vo výpovedi na pojednávaní dňa 11.02.2013, č.l. 78 uviedla, že listy písala aj za žalobkyňu, ktorá ich len podpisovala) a toho času ju nezaujímá, kde sú peniaze (spôsob konania žalovanej v minulosti vyplýval z pripojeného spisu 17C 237/2007). Žalovaná nech vysvetlí, prečo bolo platené za pobyt v I. X. Q. v K., keď tam žalobkyňa nebyvala. Prečo uzavrela zmluvu práve na jeseň 2010 so I. Q. Q. O.. Vo výpovedi na pojednávaní 15.10.2012, č.l. 39, uviedla, že pobyt žalobkyne v O. stál 461,10 eur mesačne, 346 eur sa platil z dôchodku žalobkyne a zvyšok platila žalovaná, vrátane sponzorského daru vo výške 1.660 eur. Súd bude zisťovať, či si žalovaná uplatnila uvedenú sumu od žalobkyne, keďže táto jej sľúbila, že jej všetko preplatí. Nech žalovaná vysvetlí, ako mohla uzavrieť zmluvu s L. L. v O., keď vedela, že dôchodok žalobkyne nepostačuje na platenie zariadenia. Prečo po určitom čase prestala doplácať za pobyt v zariadení, keď sa na to v zmluve zaviazala. Nech uvedie, či je evidovaný nedoplatok voči žalovanej (žalobkyni) v zariadení v O., kto ho bude platiť. Keďže žalobkyňa namietala, že by žalovaná spolu s manželom disponovala príjmami, ktoré by im umožňovali platiť za pobyt v O. (vrátane sponzorského daru), na čo poukazuje vo vyjadrení doručenom súdu 24.04.2013, na č.l. 129, pričom vychádza z účtu manžela žalovanej, ktorý bol založený v pripojenom trestnom spise, je potrebné zamerať dokazovanie aj na preukázanie príjmov žalovanej, na preukázanie skutočnosti, z akých peňazí chcela platiť za zariadenie v O.. Prečo klamala, keď uviedla, že nemala dispozičné právo k matkinmu účtu (výpoveď na č.l. 40), na ktorý bol poukazovaný dôchodok ale na tomto účte boli uložené aj peniaze z predaja bytu, keď banka súdu oznámila (č.l.106), že žalovaná bola spoludisponentom účtu od 30.9.2008. Súd bude od žalovanej zisťovať aj ďalšie skutočnosti potrebné pre prijatie záveru vo veci, t.j. pre rozhodnutie, či žalobe vyhovie alebo nevyhovie, bude žiadať vyjadrenie žalovanej k jednotlivým vykonaným dôkazom.

Súd ďalej vykoná dôkazy založené žalobkyňou spolu s podaním doručeným súdu 24.04.2013. Ak niektoré dôkazy nevykoná, v odôvodnení rozsudku uvedie dôvody takéhoto postupu.

Po vykonanom dokazovaní vo veci opätovne rozhodne, pričom bude dbať na to, aby rozsudok obsahoval náležitosti podľa § 157 ods. 1, 2 O.s.p..

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách odvolacieho konania.

Na záver je potrebné uviesť, že rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by za tohto stavu veci v celom rozsahu nahrádzalo prvostupňové rozhodnutie, čím by bolo účastníkom odoprené právo namietat správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde a tým aj možnosť preskúmania správnosti záverov odvolacieho súdu. Posúdenie podstaty veci v rámci dvojinstančného súdneho konania je súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Požiadavke dôsledného rešpektovania ústavného princípu dvojinstančnosti konania bolo možné učiniť zadosť iba zrušujúcim rozhodnutím.

Toto uznesenie bolo prijaté odvolacím senátom počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.